

[Bolligministeren]

have bedre mulighed for at eksportere vore varer ved, at der ikke findes forskellige tekniske handelshindringer osv. Det er i det perspektiv, vi her kommer med direktiver, som gør det lettere for dansk industri at sælge til de andre Fællesmarkedslande. Det synes jeg er et virkelig løfterigt hovedsigte, som må fremmes, og jeg er glad for, at et klart flertal i Folketinget har bakket dette hovedsynspunkt op.

Jeg er helt klar over, at der er nogle detaljer, vi skal se på, men det kan vi passende gøre under det kommende udvalgsarbejde.

Ivar Nørgaard (S):

Jeg synes, det er vigtigt at få fastlagt regeringens principielle holdning til det spørgsmål, jeg stillede. Hvis der opstår konflikt mellem det hensyn, som ministeren her lægger vægt på, nemlig eksporten og det frie marked, og hensynet til sundhed og helbred, sådan som der kan være konkrete eksempler på, og sådan som det også er omtalt i direktivet, fremgår det af direktivet, at det stående byggeudvalg skal kunne afgøre, om de nationale ordninger, man gennemfører, og som er i strid med de generelle retningslinjer, kan holde eller ikke. Det finder jeg er i strid med de miljøgarantier, man udstødte før pakkelsen, hvor man jo fik den trøst, at det enkelte land selv kunne afgøre sagerne, og at Domstolen kunne tage stilling til det, hvis der opstod tvivl. Men sådan som direktivet er udformet, forekommer det nu, at dette stående byggeudvalg får domstolskompetence, at det altså træder i stedet for både Ministerråd og Domstol.

Jeg vil gerne høre, om ministeren, som jo siger, at man arbejder videre med det, ikke er enig med os i, at det er noget, vi ikke kan acceptere, altså at Danmark ikke kan acceptere et sådant direktivforslag, hvis det indebærer, at man mister muligheden for endeligt selv at afgøre, om man vil have nationale ordninger, når der er strid mellem sikkerhed og sundhed, og det andet hensyn, det indre marked, sådan som det er sikret i artikel 100 A, stk. 4. Det vil jeg gerne høre ministerens holdning til.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg synes, jeg var rimelig opmærksom, da ministeren var på talerstolen, men jeg hørte ikke, at ministeren forklarede, om en vedtagelse

af dette direktiv ville betyde en forbedring kvalitetsmæssigt af danske byggematerialer i forhold til dem, man har i EF. Det kan være, at ministeren har sagt det, men jeg fattede det så ikke.

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ivar Nørgaard, at det under EF-pakkebehandlingen og senere har været fundamentalt for regeringen, at sundhed, helbred og miljø virkelig blev varetaget fuldt ud tilfredsstillende. Dette grundsynspunkt vil regeringen fortsat gøre gældende under det videre arbejde med udformningen af det, vi taler om her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 4:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om indførelse af en metode for tilnærmelse af moms- og punktafgiftssatserne.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 10-15 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

10) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 5:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilføjelse til det fælles momssystem og om ændring af 6. momsdirektiv. Indbyrdes tilnærmelse af momssatserne.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87).

11) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 6:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilføjelse til det fælles merværdiafgiftssystem og om ændring af direktiv 77/388/EØF. Fjernelse af afgiftsmæssige grænser.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87).

12) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 7:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af afgifterne på andre forarbejdede tobaksvarer end cigaretter.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87.

13) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 8:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af punktafgiftssatserne for alkoholholdige drikkevarer og alkohol indeholdt i andre produkter.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87.

14) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 9:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af cigaretafgifterne.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87).

15) Forhandling om EF-redegørelse nr. EF 10:

Skatteministerens redegørelse af 1. december 1987 vedrørende forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineraloier.

(Redegørelsen anmeldt 1/12 87. Redegørelsen givet 1/12 87. Meddelelse om forhandling 1/12 87).

Forhandling**Ivar Nørgaard (S):**

De syv direktivforslag, som skatteministeren her har forelagt redegørelse for, er alle konkrete udformninger af Kommissionens meddelelse om den indbyrdes tilnærmelse af afgiftssatser og harmonisering af afgiftsstrukturer.

I Kommissionens meddelelse fastslår den, at Den Europæiske Fælles Akt, også kaldet EF-pakken, indeholder en juridisk forpligtelse til at fremme målet med et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital, altså et Europa uden nogen hæmmende grænsekontrol over-

hovedet. Kommissionen fastslår, at den og medlemsstaternes regeringer – altså også den danske – er fast besluttet på at gennemføre programmet.

Under EF-debatten før folkeafstemningen afkrævede vi regeringen dens holdning til denne juridiske forpligtelse. Vi fik det svar, at det udtrykkeligt er fastslået i den nye artikel 99 i Romtraktaten, at Rådet skal træffe afgørelse med enstemmighed, og at den danske regering derfor ikke har forpligtet sig til andet eller mere, end hvad der kan skabes flertal for her i Folketinget, og at regeringen ikke mente, at det på nogen måde var aktuelt med en harmonisering af afgifter og moms.

Når Kommissionen til trods herfor har fremturet med at udarbejde detaljerede direktivforslag herom, er det af afgørende betydning, at vi her i dag for det første får fastslået, at der ikke er flertal for en sådan harmonisering her i Folketingssalen, og for det andet, at heller ikke regeringen flirter med tanken om noget sådant. En harmonisering af afgifterne og en nedsættelse af momsen vil have katastrofale virkninger for de danske finanser, formentlig med et samlet tab på omkring 40 mia. kr. på årsbasis for statskassen. Det turde være indlysende, at en hvilken som helst dansk regering alene af budgetmæssige grunde vil være nødt til at afvise tanken. Hertil kommer, at en række energipolitiske og sundhedspolitiske hensyn gør, at det ville være absurd at medvirke til en væsentlig sænkning af energiafgifterne, tobaksafgifterne og spiritusafgifterne. Det er helt afgørende, at regeringen på et så tidligt tidspunkt som muligt og helt krystalklart gør Kommissionen og de andre medlemslande opmærksomme på, at det vil være i absolut strid med den fordelingspolitik, som den danske skattelovgivning og sociallovgivning er indrettet efter, at harmonisere afgifterne og væsentligt reducere momsen. Der er vist ingen, der tror, at man vil kunne hæve indkomstkatten tilsvarende. Der er næppe heller nogen, der tror, at man vil kunne erstatte de 40 mia. kr. i afgifter og moms med arbejds giverafgifter.

Danmark har som bekendt et finansierings-system for de offentlige udgifter, som helt adskiller sig fra de central- og sydeuropæiske landes finansieringssystemer, med kun meget lille vægt på arbejdsgiverafgifterne. Ja, i øjeblikket er det oven i købet sådan, at regeringen for-

[Ivar Nørgaard]

handler med Folketingets partier om at reducere de få afgifter, der er pålagt arbejdsgiverne.

Konsekvensen af at acceptere principperne i Kommissionens forslag kan derfor kun blive en væsentlig indskrænkning af den offentlige sektor, hvilket navnlig vil ramme de sociale udgifter og udgifterne til undervisning. Det er helt klart, at Socialdemokratiet må vende sig stærkt imod en sådan mulighed.

Kommissionen har begrundet afgiftsharmoniseringen med, at den vil være et nødvendigt skridt til at løse de problemer, der er opstået ved grænsehandelen. Allerede da vi tiltrådte Romtraktaten i 1972, havde jeg lejlighed til under optagelsesforhandlingerne i Bruxelles at fastslå, at Danmark ønskede at fortsætte den fordelingspolitik, som vort velfærdssamfund var kendt for, og at vi fandt, at fastsættelsen af skatter og afgifter samt udformningen af vores socialpolitik er et nationalt dansk anliggende.

Regeringens tidligere minister for skatter og afgifter har under et samråd i Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg også fastslået, at der ikke skal herske tvivl om, at regeringen deler denne opfattelse. Det burde være overflødigt at bede den nye skatteminister om at bekræfte denne holdning, men da han ikke har tilkendegivet den i nogen af de syv redegørelser for de enkeltforslag, han her har forelagt, føler jeg mig nødsaget til at bede om en udtrykkelig bekræftelse her i dag fra skatteministeren.

Det vil føre for vidt at gå dybere i de enkelte EF-direktivets tekniske bestemmelser, men jeg skal kort gøre nogle bemærkninger om flere af dem.

Forslaget om, at de enkelte momsbestemmelser og punktafgifter, der eksisterer i landene, skal fastholdes, indtil de nye regler træder i kraft, og at man skal fastfryse nogle satser og direkte afskaffe andre, må vi naturligvis stærkt vende os imod; det giver et provenutab på 3,4 mia. kr., og det vil også betyde, at vi bliver hindret i enhver bevægelsesfrihed i det danske skatte- og afgiftssystem, hvad man jo slet ikke kan acceptere i perioder, hvor vi hele tiden skal søge at tilpasse den økonomiske politik til barskere forhold fra udlandet, herunder de dårlige konjunkturer, som allerede nu eksisterer, og som forudses skærpet i den kommende tid.

Så er der forslaget om at harmonisere medlemsstaternes momssatser. Her har Kommissionen foreslået, at man indfører en 2-sats-ord-

ning, hvor normalsatsen fastsættes til mellem 14 og 20 pct. og den reducerede sats til mellem 4 og 9 pct.

Det kan undre, at skatteministeren ikke har angivet beregninger af, hvad det mindst ville koste Danmark, hvis vi lagde os på den højest mulige procentsats for de to kategorier. Det skal nok vise sig at være et tocifret milliardbeløb. Det er i øvrigt vanskeligt at se, hvordan Kommissionen er kommet til den konklusion, at der kan være 6 pct. forskel på normalsatsen og 5 pct. på den reducerede sats, uden at det skulle kunne afstedkomme problemer for grænsehandelen og konkurrencen.

Det er også interessant at bemærke, at energi til lys og varme skal placeres til den laveste sats, hvilket turde være i åbenbar strid med den energipolitisk, som Kommissionen ellers gør sig til talsmand for.

Det er formentlig helt overflødigt at understrege, at Socialdemokratiet ikke kan støtte dette harmoniseringsforslag.

Så er der forslaget om at ophæve den eksisterende ordning med momsfritagelse ved eksport og momspåleggelse ved import for samhandel mellem medlemslandene. For at der ikke skal ske forskydninger i medlemslandenes momsindtægter, skal der efter forslaget indføres en udligningsordning, en slags clearingordning, for den erhvervsmæssige handel. Men Kommissionen har kun udarbejdet en skitse til, hvordan denne clearingordning skal se ud, så vi må vente med en nærmere vurdering, til Kommissionen får udarbejdet et mere detaljeret forslag. Men hvis man kan gennemføre en sådan clearingordning, formentlig i landenes hovedstæder – det mener Kommissionen åbenbart – skulle det jo slet ikke være nødvendigt overhovedet at harmonisere momssatserne for at undgå besværligheder ved grænserne. Imidlertid kan man have mistanke om, at en clearingordning vil afstedkomme endnu mere bureaukrati og papirarbejde end det, EF i forvejen har skabt, og mere end det, man vil afskaffe ved grænserne.

Om forslagene i EF-redegørelserne nr. 7, 8 og 9 – de tre direktiver, der vedrører tilnærmelser af afgifterne på cigaretter, andre tobaksvarer og alkoholholdige drikkevarer – kan man fastslå, at hvis Kommissionens forslag om at indføre ensartede punktafgifter for disse varer bliver gennemført som et gennemsnit af de ek-

[Ivar Nørgaard]

sisterende satser – og det er det, man foreslår – vil det føre til meget store provenutab. Det vil medføre, at cigaretterne pr. pakke vil falde med 10 kr., og at afgiften på vin og spiritus i gennemsnit vil blive på under halvdelen af den nuværende. De forslag står i grell modsætning til de forslag, som Kommissionen arbejder med, hvad angår sygdomsfremkaldende varer. Kommissionen har udarbejdet en redegørelse om bekæmpelse af kræft, hvor man går ind for en kraftig forøgelse af tobaks- og spiritusafgifterne og siger, at hvis der overhovedet skal harmoniseres, skal det være på det højeste niveau. Det er altså helt i strid med det, Kommissionen her har foreslået i forbindelse med det indre marked.

Kommissionens forslag til direktiv om tilnærmelse af punktafgifterne for benzin, olie, gas og petroleum går ud på helt at ophæve afgiften af gas til husholdningsbrug og af kul og fyringstjære og elektricitet samt at harmonisere afgifterne på benzin, olie og petroleum. Forslaget vil føre til en betragtelig nedsættelse af afgifterne her i landet og medføre et provenutab på 10 mia. kr. pr. år. Samtidig vil forslaget ophæve den godtgørelse af energifgifterne, som de momsregistrerede virksomheder i øjeblikket får, altså noget, der i virkeligheden er direkte erhvervsfjendtligt og helt i strid med selve ideen med Kommissionens generelle holdning. Forslaget er også i diametral modstrid med den energipolitik, Kommissionen ellers er talsmand for, og den, Danmark i øjeblikket praktiserer.

Som konklusion på alle disse fire direktivforslag og ministerens redegørelse vil jeg sige, at det er særdeles vigtigt, at Folketingets partier her i dag klart afviser Kommissionens forslag, og at regeringen hurtigt og tydeligt gør det klart for Kommissionen og de andre medlemslande, at den i modsætning til, hvad Kommissionen påstår, ikke er juridisk forpligtet til at harmonisere afgifterne, og at vi heller ikke vil acceptere midlertidige undtagelser, som skal forpligte os til med jævne mellemrum at undskylde, at vi anvender en anden struktur i finansieringen af de offentlige udgifter end den, man har i de øvrige medlemslande.

Vi skulle jo nødigt bringes i den situation, at Danmark på et tidspunkt er det eneste land, der ikke kan acceptere et kompromisforslag, og at de borgerlige partier herefter kommer og hæv-

der, at sølle 5 millioner danskere da ikke kan forhindre, hvad 300 millioner europæere synes det er rimeligt at gennemføre.

Det er altså ikke nok at henvise til, hr. minister, at der i øjeblikket ikke er et flertal blandt medlemslandene, der går ind for denne sag, og at der er flere lande, der har erklæret modstand mod Kommissionens forslag. Vi kan ikke krybe i skjul blandt andre lande i denne sag. Regeringen må klart frem i frontlinjen for at slå vor holdning fast over for de andre lande og over for Kommissionen, og det beder jeg ministeren bekræfte også er regeringens holdning, når han senere får ordet.

Grove (KF):

De syv direktivforslag handler om fjernelsen af afgiftsmæssige grænser og blev fremsat af EF-Kommissionen i august måned. Det skulle vel være unødigt at nævne i forbindelse med disse forslag, at de kun kan vedtages enstemmigt.

Hvis jeg skal tilkendegive de principielle synspunkter på disse forslag, vil jeg først dele dem i to hovedgrupper, hvoraf den første gruppe forslag vedrører de forskellige initiativer med sigte på en tilnærmelse af momsatsene i de 12 EF-lande og den anden gruppe forslag drejer sig om harmonisering af punktafgifterne. Herudover har Kommissionen fremsat et såkaldt konvergensforslag, der bl.a. indebærer et forbud mod indførelse af nye punktafgifter, såfremt disse giver anledning til en afgiftskorrektion ved EF's indre grænser.

Men i første omgang skal vi altså tage stilling til et direktivforslag, der, hvis det gennemføres, ville indebære indførelse af en gradueret moms i Danmark med to satsordninger: den normale sats, som skal ligge mellem 14 og 20 pct., og en reduceret sats, der befinder sig i et interval mellem 4 og 9 pct. Dertil kommer så det omtalte konvergensforslag, der vil træde i kraft, såfremt der sker ændringer i medlemsstaternes moms-system, hvis disse ændringer går i retning af en gradvis tilnærmelse af momsatsene.

Forslagene i den anden hovedgruppe vedrører som sagt harmoniseringen af punktafgifterne inden for Fællesskabet. Men en gennemførelse af disse direktivforslag vil ikke kun få statsbudgetmæssige konsekvenser herhjemme, den vil også på afgørende måde begrænse vores muligheder for at føre en fornuftig sundheds- og energipolitik.

[Grove]

Der kan vel også være grund til at hæfte sig ved, at en gennemførelse af den samlede pakke af direktivforslag vedrørende moms og punktafgifter inden for Fællesskabet ikke kun rejser problemer for, skal vi sige et højskattelandsom Danmark, men også for en række sydeuropæiske lande, hvis direkte og indirekte beskatning dels er lavere, dels er ganske anderledes sammensat end vores her i Danmark.

Der er vel god grund til at betvivle visdommen i en hastig harmonisering mellem EF-landene på dette område. For det første udgør afgiftsforskellene mellem medlemslandene ikke nogen afgørende hindring for samhandel; afgiftsforskellene er vel reelt kun af betydning for grænsehandelen mellem de pågældende lande, men ikke for det almindelige varesalg i Fællesskabet. Det skyldes ganske enkelt, at uanset hvor i Fællesskabet en given vare er produceret, behandles den afgiftsmæssigt ens i de enkelte medlemslande. En vesttysk- og en danskproduceret vare behandles således afgiftsmæssigt ens i Danmark, ligesom en dansk- og en vesttyskproduceret vare behandles afgiftsmæssigt ens og sælges på lige vilkår i Vesttyskland, så det kan ikke være af handelssamkøvsgrunde, vi skulle gøre det.

For det andet vil en omfattende skattemæssig harmonisering inden for EF nødvendigvis vende op og ned på hele skatte- og afgiftsstrukturen i de enkelte medlemslande. Vi kan jo ikke se bort fra de meget store forskelle mellem de finansieringsordninger, som de enkelte EF-lande har valgt, bl.a. på syge- og arbejdsløshedsdagpengeområdet. Således har der i lande som f.eks. Frankrig og Vesttyskland været tradition for at lade hovedparten af de offentlige udgifter til social- og sundhedsformål samt udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse dække gennem de særlige arbejdsmarkedsfinansierede ordninger. Det kan vi jo ikke sige at vi har tradition for her i Danmark; tværtimod, her er det jo en tradition at lade hovedparten af disse udgifter dække over skattebilletten.

Direktivforslagene ville, såfremt de i øvrigt blev gennemført, kun skabe vanskeligheder herhjemme, hvor den indirekte beskatning for øjeblikket vel er det eneste anvendelige alternativ til en forhøjelse af personbeskatningen. Og der skal ikke være tvivl om, at vi fra konservativ side ikke ønsker en højere direkte beskatning; tværtimod vil vi gerne have den sat ned

og vil også gerne arbejde på det på længere sigt. Derfor mener vi ikke, at harmonisering på dette område er en stor fordel for EF, og vi har ingen interesse deri.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne takke, fordi jeg kan få lov til at springe i ordførerrækken og komme til nu; jeg skal til et andet møde her i huset.

Om de foreliggende forslag vil jeg gerne sige følgende:

EF-redegørelserne nr. 7, 8 og 9 drejer sig om tobak, spiritus og cigaretter; sådan har man opdelte dem. Efter vores opfattelse er der her ikke blot tale om afgifter; det er et vægtigt led i sundhedspolitikken.

EF-redegørelse nr. 10 drejer sig om benzin. Direktivforslaget går direkte imod den politik, der er lagt fra dansk side, nemlig at vi må have afgifter på benzinen for at gennemtvinge besparelser.

EF-redegørelserne nr. 4 og 5 drejer sig om forslaget om, at man skal indføre to momssatser i stedet for én, og at man maksimalt skal have 20 pct. i afgift i stedet for 22 pct. To satser i stedet for én – det er naturligvis for at gøre tingene indviklede.

En af de ting, man foreslår, er nedsættelse af momsen på madvarer. Det lyder i sig selv tiltalende, men da det gælder både dyre madvarer og billige madvarer, ved vi fra undersøgelser, at effekten er, at det først og fremmest er dem, der køber de dyre madvarer, der får den største fordel.

EF-redegørelse nr. 6 vedrører et direktivforslag, som forudsætter – før det kan gennemføres – at man har gennemført ensartede momssatser i hele EF.

Jeg vil gerne sige om disse direktivforslag – i modsætning til det, jeg kunne sige om de tre første, vi behandlede i dag – at jeg på det mest indstændige må advare imod, at man beskæftiger sig med disse før at gennemføre dem. De ødelægger vores sundhedspolitik, de ødelægger vor politik med hensyn til besparelser på benzinområdet – og de modvirker også dér vores sundhedspolitik, fordi vi jo har et klart ønske om, at vi skal fremme de ting, som sviner mindst, også på dette område.

Og endelig, før man overhovedet kan gå til en behandling af satserne med hensyn til punktafgifter og moms, var det jo rimeligt, om

[Bernhard Baunsgaard]

man fra dansk side havde fået gennemført det udvalgsarbejde, som blev startet i sin tid, da vi drøftede grænsehandel. Jeg vil gerne i den anledning spørge ministeren, hvordan det går med det arbejde. Det er jo rigtigt, at udvalget i første omgang skulle beskæftige sig med grænsehandel, men det fik jo et noget videre kommissorium, og før Folketinget overhovedet kan tage stilling, er det da rimeligt at vi får et oplæg fra sådan et sagkyndigt udvalg, så vi har et godt grundlag at diskutere videre på.

Så jeg kan gentage: Vi må skarpt advare imod, at man gennemfører disse ting nu. Vi må bruge den adgang, vi har til at sige nej.

Jens Thoft (SF):

Det er med tvesind, at SF deltager i denne debat i dag, for debatten er jo udtryk for, at bureaukraterne i EF arbejder på fuldt tryk med disse ting. Alligevel er det da rart, at vi får en åben debat, for det er formentlig kun de færreste, det er gået op for, at EF er i fuld gang med harmoniseringstiltag på skatte- og afgiftsområdet. Det er vigtigt, at vi får en offentlig debat om disse ting, og det er vigtigt, at Folketinget i dag får afsendt et fuldstændig krystalklart signal til bureaukraterne i EF og til ministeren: Det her vil vi ikke være med til, den sag kan de nede i EF roligt arkivere i det russiske arkiv – lodret arkivering.

Hvad er det, hele denne her manøvre omkring harmonisering af moms og punktafgifter handler om? Ja, det handler om, at styringsredskaber, der er væsentlige for dansk økonomi, for dansk fordelingspolitik, forsvinder fra vores, fra Folketingets, råderet og overleveres til Kommissionen. Jeg vil gerne understrege, og jeg vil senere fremhæve et citat fra denne regering om, at vi ikke er forpligtede til at foretage denne harmonisering, og at det ikke er regeringens holdning at harmonisere, og det håber jeg at regeringen er villig til at stå helt fast på.

Hvem husker ikke også denne regerings helige forargelse over den socialdemokratiske annonce forud for afstemningen om Den Europæiske Fælles Akt? Det var en annonce, der oplyste, at harmoniseringen ville koste, jeg tror, det var 30 mia. kr. for statskassen. Senere har det som bekendt vist sig, at end ikke de 30 mia. kr. slår til. Jeg hørte, at hr. Ivar Nørgard sagde 40 mia. kr., og mine beregninger viser, at det bliver tættere ved 50 end ved 40 mia. kr.

SF må derfor nødvendigvis af nationaløkonomiske og af fordelingsøkonomiske grunde fastholde disse styringsinstrumenter som et afgørende led i dansk politik, og disse styringsinstrumenter vil vi under ingen omstændigheder give fra os.

Vi tror heller ikke, at EF-bureaukraterne har ret, når de har en vældig tillid til, at man nu kan spænde skatte- og afgiftsharmoniseringen for EF-vognen, sådan at man får en ny dynamisk udvikling i EF. Vi tror ikke en døjt på det.

Til de enkelte forslag skal jeg knytte forholdsvis få kommentarer.

Forslaget i EF-redegørelse nr. 4 foreslår, at landene skal indføre to momssatser. Filosofien er, at nødvendige forbrugsvarer skal være momsbelagt med en væsentlig lavere moms end den, vi skal have på andre varer. Det er da rart, set med SF's øjne, at vi nu har fået EF's ord for, at det rent faktisk er muligt – i hvert fald i teknisk henseende – at gennemføre en differentieret moms. Som bekendt er det en af de ting, SF har agiteret for i mange år. Vi havde gerne set, at basale fødevarer, børnetøj og sådan noget blev væsentlig billigere, blev ramt væsentlig mindre af momsen, end en lang række andre varer og især luksusvarer. Men det er jo både mælk og kaviar, Kommissionen vil have ned på den lave sats.

Så vil man også have energi og olieprodukter ned på den lave sats, men det med børnetøjet må vi kigge i vejviseren efter. Det har man fuldstændig glemt. Der er meget gode miljøpolitiske og ressourcepolitiske holdninger med hensyn til, at dyr energi fremmer væksten af alternative energiformer. Men EF vil altså billigere energien. EF vil ikke bare nedsætte punktafgifterne – altså energiafgifterne – men også momsen på disse ting, og SF kan under ingen omstændigheder være med, selv om vi altså må se på begrebet differentieret moms med en vis begejstring.

Når det drejer sig om forslaget i EF-redegørelse nr. 5, får vi her recepten på, hvordan vi mister vore styringsinstrumenter. Vi må ikke forhøje de afgifter, der afviger fra de af EF fastsatte satser, og vi må på en lang række områder ikke fastholde vore punktafgifter. Det bliver forbudt, såfremt vi godkender disse direktivforslag.

Forslaget i EF-redegørelse nr. 6 har til formål at afvikle momsfrigørelsen ved handel inden

[Jens Thoft]

for EF-området. Rent momsteknisk betragter man altså hele EF-området som ét land, og det er i princippet en smidiggørelse af momsen, som vi ikke kan have så forfærdelig meget imod isoleret set, men vi har ikke i papirerne fået nogen model for, hvordan udligningen skal ske, og vi er nødt til ikke bare at se på tingene isoleret, for denne smidiggørelse har jo netop til formål at brolægge vejen for en fjernelse af pas- og toldkontrollen ved grænseovergangene.

Det er jo det, det hele handler om. Det handler om at flytte toldkontrollen ud i virksomhederne i stedet for at have toldkontrollen ved grænseovergangene. For paskontrollens vedkommende har SF tidligere – og det vil jeg gerne gøre igen – klart og utvetydigt sagt, at vi ikke ønsker at spolere den nordiske pasunion, hvilket uundgåeligt vil blive resultatet, og for toldkontrollens vedkommende ønsker vi ikke den fjernet, da det fuldstændig vil undergrave det afgiftssystem, vi har. Det halløj, vi så sidste år i forbindelse med de små fjernsyn og grænsehandelen, vil blive mangedoblet, såfremt vi afskaffer toldkontrollen ved grænserne og fører den ud i virksomhederne, og det er jo altså planen. Her vil vi derfor sige nej.

I øvrigt er det ikke sådan, at vi bare af den grund må sige nej. Vi vil også sige nej, fordi resultatet uden tvivl vil blive, at kontrollen med momsen bliver afgørende svækket, og at svinde mulighederne vil vokse til italienske dimensioner. Heller ikke det ser vi noget specielt formål med.

Forslagene i EF-redegørelse nr. 7, 8 og 9 handler om de begrænsninger, der skal finde sted på afgifterne på tobak, cigaretter, vin og spiritus. SF er opmærksomt på, at disse afgifter på den ene side kan være med til at begrænse et sundhedsskadeligt forbrug. På den anden side ved vi, at undersøgelser klart viser, at f.eks. cigaretafgiften megetentydigt har social slagside. For SF afhænger vores støtte til disse afgifter således af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde: Hvad er det for en sammenhæng, de indgår i? Men vi vil under ingen omstændigheder afskrive disse afgifter som styringsinstrument hverken for sundhedspolitikken eller for den økonomiske politik.

Forslaget i EF-redegørelse nr. 10 omhandler de grænser, der skal være for punktafgifterne på mineralolieprodukter, gas osv. Her har SF energipolitiske og miljøpolitiske hensyn, som

vi ønsker at inddrage, når vi skal tage stilling til konkrete ændringer af afgifterne, men også her må jeg firkantet fastslå, at heller ikke disse styringsinstrumenter agter vi frivilligt at give fra os.

Endelig vil jeg sige, at EF-redegørelse nr. 4 jo også indeholder bortfald af en lang række punktafgifter, og det vil vi heller ikke være med til.

Der bliver altså, hvis disse direktivforslag vedtages, stadig færre frihedsgrader for den danske økonomiske politik, men det er vigtigt for SF at fastslå, at de frihedsgrader, der trods alt er, bør fastholdes i Folketinget. Efter min mening vil det være intet mindre end en national katastrofe, hvis disse harmoniseringsforslag bliver vedtaget, og vi vil se det som en vigtig opgave at spænde ben for det.

Jeg vil godt til allersidst bede den nye skatteminister bekræfte den gamle skatteministers klare forsikringer – som de kom til udtryk i svar af 21. februar 1986 aftrykt i bilagshæftet vedrørende Markedsudvalgets behandling af Den Europæiske Fælles Akt, side 126 – altså bekræfte, at »... regeringen vil modsætte sig, at det danske afgiftssystem underkastes en sådan harmonisering...«, som der her er tale om, bekræfte, at »... afgifter og indirekte skatter ikke er omfattet af den overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal, som kommer til udtryk i... artikel 100 A«, bekræfte, at »regeringen finder således, at hverken EF-pakken eller hvidbogen« – som dengang lå på bordet – »sætter spørgsmålstegn ved en fastholdelse af det danske afgiftssystem«.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi som afslutning på denne debat får en klar bekræftelse fra regeringen af, at man ikke løber fra de løfter, der blev givet i forbindelse med EF-pakken. Og så håber jeg, at ministeren tager ned og siger til Kommissionen, at det her vil Danmark under ingen omstændigheder være med til, og at det kan man roligt arkivere lodret.

Skrumsager Skau (V):

Der er ikke nogen tvivl om, hvordan denne sag skal klares i EF. Det er ved enstemmighed, og dér er den danske stemme jo afgørende.

Forslagenes mål er at sikre EF et virkelig fælles marked uden handelsgrænser, uden handelsgrænsekontrol, og Kommissionen har ment, at alle de tekniske handelshindringer

[Skruksager Skau]

skal afskaffes og harmoniseres, og at også de eksisterende afgiftsforskelle mellem de nuværende 12 medlemslande skal formindskes.

Danmark er i afgiftsmæssig henseende fuldstændig ude af trit med de andre EF-lande. Det vidner pakken af EF-forslag om, de forslag, som vi behandler for øjeblikket, altså forslagene i EF-redegørelserne nr. 4-10. I den forbindelse vil det være fornuftigt at spørge os selv om hovedårsagerne til, at vi afgiftsmæssigt er så meget ude af trit med de andre EF-lande.

Der er for det første statsfinansielle årsager. Det er ganske klart, at mange af de afgiftsforhøjelser, vi har foretaget, skyldes, at vi har haft behov for at suge kapital op. Og det hænger sammen med indkomstpoltiske årsager – opbygning af købekraft for at forbedre betalingsbalancen. Det har også sundhedspoltiske årsager, eller det har man i hvert fald ofte undskyldt sig med, og det var også det, vi hørte fra hr. Bernhard Baunsgaard: Vi har sat afgifterne op, fordi vi gerne så en formindskelse af tobaksforbruget og alkoholforbruget.

Det, som det i den forbindelse er interessant at iagttage, er, at tobaksforbruget og alkoholforbruget i Danmark jo i store træk svarer til forbruget i andre lande, som har den samme kulturelle baggrund, men hvor afgifterne er betydelig lavere.

En anden årsag har været – hvad der også er blevet sagt heroppefra for lidt siden – ønsker og krav om at ændre konkurrenceforholdet mellem alternative forbrugsvarer. Det gælder kollektiv trafik til forskel fra individuel trafik, det gælder gas og vindenergi frem for olieenergi. Der er også besparelsmæssige årsager, nemlig en reducere af varmeenergien og en mindskning af bilkørslen. Det har også miljøpoltiske årsager, idet vi har vedtaget en højere afgift på blyholdig benzin og en lavere afgift på blylet benzin.

Årsagerne har også været at forbedre indkomstudjævningen, at give kompensation til bestemte grupper, der rammes af en eventuelt højere afgift. I den forbindelse har vi jo her – med hensyn til varmeafgifter – behandlet endnu højere sociale ydelser, der også er affødt af højere lønkrav, for at man kunne betale for de endnu højere afgifter.

Vi kan ikke komme uden om, at det har haft visse virkninger, men det er alligevel forbausende, at danskernes forbrug generelt af de for-

skellige afgiftsbelagte produkter ikke er signifikant forskelligt fra forbruget i de lande, der har et betydelig lavere afgiftsniveau, og som vi kulturelt og klimamæssigt kan sammenligne os med. Jeg har nævnt vores forbrug af tobak og også af alkohol, øl osv. Måske kan vi finde lidt på bilområdet, men her betaler vi for tre biler, når vi køber én.

Det, som er nødvendigt i den sammenhæng, er i allerhøjeste grad det holdningsmæssige, det adfærdsmæssige, det videnmæssige, så vi kan sikre en bedre sundhed. Vi har ikke foreslået at holde igen, og det skyldes nok den manglende evne til at fastholde en rimelig indkomstpoltik – uanset utallige lønstop, prisstop og avancestop. Vi har derfor i Danmark lige så stille bevæget os væk fra en rimelig proportion, hvad angår afgifter, løn og sociale ydelser. Lyspærer, elafgifter og 22 pct. på fødevarer skal betales af alle, også de socialt svage. Derfor er de sociale ydelsers størrelse selvfølgelig sat i en eller anden positiv relation til afgiftsniveauet. Vi kender det fra varmeafgifterne. Det har så medført, at det bliver vanskeligt for os at føre forholdene tilbage, således at vi kan nærme os afgiftsforholdene i det øvrige EF.

Det nuværende system er på en måde uensigtsmæssigt og uacceptabelt, fordi det medfører – hvad vi ofte har drøftet i Folketinget – grænsehandelsproblemer, et generelt højere skattetryk og også generelt højere overførselsindkomster.

Skatteministeren har beregnet, at afgiftsforslagene, fra EF 4 til EF 10, vil give et provenutab på godt 18 mia. kr., hvis vi foretager den harmonisering. Hertil kommer så virkningen af momsharmoniseringen.

Umiddelbart lyder det af meget, men jeg har faktisk lyst til at spørge skatteministeren, hvor meget det offentlige vil spare, såfremt afgifterne kommer ned på det foreslåede niveau, for det er det offentlige, der er storforbruger i vort samfund. Her tænker jeg ikke alene på den direkte afledning af afgifterne, men også på de indirekte afledninger i form af højere løn til de offentligt ansatte – på grund af de højere afgifter – samt højere sociale ydelser til pensionister, bistandsklienter, dagpengemodtagere og uddannelsessøgende, som alt i alt omfatter mere end halvdelen af den danske befolkning. Herunder er medregnet det, som jeg tidligere har omtalt, nemlig ekstra varmeghjælp og ekstra huslejetilskud.

[Skrunsager Skau]

Jeg tror, at den reelle statsfinansielle virkning kan blive formindsket betragtelig uden at det berører den enkelte families eller persons forbrugsmuligheder, men jeg ser altså fuldstændig bort fra det nuværende underskud på betalingsbalancen.

I Venstre er vi indstillet på at fremme en gradvis tilpasning til Kommissionens forslag. Jeg ved godt, at den har eneret på at komme med forslag, og at EF's videre udvikling hentes her.

Selv om vi selvfølgelig vil arbejde hen imod at fremme, også i EF-regi, de sundheds- og miljøpolitiske formål, der er nødvendige for at sikre opnåelse af EF's indre marked, som er til fordel for os alle som forbrugere, som producenter, som eksportører og importører og som EF-borgere, er vi også i Venstre rede til at forme en dansk økonomisk politik, således at det kan lade sig gøre, men vi er klar over, at det kræver bred enighed om disse ting i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg synes, det var en højst besynderlig tale, Venstres repræsentant, hr. Skrunsager Skau, holdt. Hvis ikke jeg hørte helt forkert, gav regeringspartiet Venstre tilslutning til forslagene, om end jeg godt hørte, at hr. Skrunsager Skau tog det forbehold, at det skulle ske gradvis. Vi må så have at vide, hvordan hr. Skrunsager Skau og partiet Venstre vil finansiere det hul, der bliver i statskassen efter sådanne afgiftsharmoniseringer. Det er da lidt interessant at mærke denne tilsyneladende helt åbenbare splittelse imellem regeringspartierne, for den konservative ordfører, hr. Grove, var ikke til at tage fejl af. Der var tale om en klar afvisning, og det var bestemt ikke hr. Skrunsager Skaus linje.

Jeg synes, vi må have at vide, hvordan hr. Skrunsager Skau vil finansiere dette harmoniseringstiltag.

(Kort bemærkning).

Skrunsager Skau (V):

Jeg ved ikke, om jeg må kalde SF's ordførertale for en besynderlig tale. Talen var nej, nej hele vejen igennem. Det er jo SF's holdning til et større internationalt samarbejde, også på det handelsmæssige område.

Jeg har omtalt, hvilke muligheder der er for at finansiere det. Det hænger sammen med vores sociale og vores totale indkomspolitik, og jeg har beskrevet årsagerne til, hvorfor vi er i den nuværende situation, hvor et flertal i Folketinget har grebet til de lette løsninger. Det er muligt at komme tilbage, men det kræver en forståelse.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg oplever fortsat, at hr. Skrunsager Skau i princippet giver sin tilslutning til disse harmoniseringsforslag. Jeg håber så, at vi, når skatteministeren får ordet bagefter, får en klar tilkendegivelse fra ham om, at dette vil Danmark under ingen omstændigheder være med til.

Bollmann (CD):

De redegørelser, der her er fremlagt om tilnærmelse af moms og punktafgifter, ser i og for sig meget interessante ud. Alene at foreslå nedsættelser og afskaffelser af afgifter i det omfang, der her er tale om, er vel noget, der tænder julelys i manges øjne. Jeg vil gerne med det samme fastslå, at vi ikke i CD har nogen patentopskrift på, hvordan vi finder provenutabet på de 40 mia. kr. Det, jeg kan garantere for, er, at vi hverken vil foreslå grundskatter eller registreringsafgifter på biler forhøjet i denne anledning.

Problemet med forslagene er selvfølgelig – hvis man forestiller sig en total gennemførelse – at det vil gribe meget dybt ind i medlemsstaternes mulighed for at føre politik på andre områder, uanset om der er tale om sundheds-, social-, arbejdsmarkeds-, energi- eller andre former for politik. Den tror jeg egentlig ikke nogen forestiller sig skal eller kan begrænses.

Der er tale om harmonisering eller tilnærmelse, og på grund af Danmarks helt ekstraordinært høje afgiftsniveau ville vi få nogle af de største problemer med at nærme os et gennemsnit, og det er vel uanset, om man kalder gennemsnittet aritmetisk eller et vejet gennemsnit.

En tilnærmelse behøver vel i øvrigt ikke kun at være drastiske nedsættelser i Danmark. Det kunne vel også tænkes at være det, at andre lande forhøjer afgifterne i den periode, der nu er tale om. Det kunne man gøre af mange grunde. Jeg har f.eks. mærket mig, at der i materialet fra skatteministeren – jeg tror, det er papiret om ci-

[Bollmann]

garetafgifterne – er henvist til sundhedspolitiske målsætninger. Jeg tror også, at hr. Ivar Nørsgaard var inde på det samme tema.

Derfor er det vel muligt, at der i de kommende år sker en ændring af afgiftspolitikken i de øvrige EF-lande i retning af det niveau, vi har, og så er det klart, at problemerne vil blive væsentlig mindre. Derfor vil jeg ikke på forhånd kalde hele projektet for totalt umuligt.

Men stadig væk kan man spørge, hvor højt man skal prioritere netop dette i forhold til så mange andre handelshindringer, vi kender. Vi har allerede i dag behandlet andre ting af mere teknisk karakter, og her tror jeg, at både behovet og muligheden for tilnærmelse er betydelig større.

Jeg vil ikke gå ind i en nærmere vurdering af de enkelte forslag, men jeg vil måske nok lige kommentere forslaget om momssystemet. Jeg kunne godt tænke mig, at skatteministeren ville komme med en speciell kommentar til de tanker, der er i EF-redegørelse nr. 6. Så vidt jeg kan se, er der tale om systemændringer i forbindelse med eksport og import, og det vil sige, at forslaget i sig selv vel ikke giver nogen provenuvirkninger. Jeg er da helt klar over, at man ikke har de endelige forslag om udligningsordningen – clearingordningen – men jeg vil gerne høre ministerens kommentar, fordi det måske var værd at betragte netop det forslag mere positivt og måske også isoleret fra de øvrige forslag.

Jeg vil slutte med at sige, at synspunktet om, at man bør undgå en yderligere udvikling i forskellen mellem afgiftsniveauerne i de forskellige lande, har vi principielt meget stor sympati for. Jeg vil dog godt gentage, at vi har meget, meget svært ved at se, at de forslag, som foreligger, i deres nuværende udformning kan være gennemført i 1992.

Pia Kjærsgaard (FP):

En meget vigtig ting i Fremskridtspartiets politik er afvikling af indkomstskatten. På de indirekte skatters område vil vi især bekæmpe skatten på boligopvarmning og de overdrevent høje bilskatter. Endvidere vil vi målrette punktafgiftsreduktioner efter, hvor hver reduktion giver de bedste virkninger i den dansk-tyske grænsehandel. At gennemføre disse tiltag vil kræve store offentlige besparelser, og Fremskridtspartiet står naturligvis parat med de

nødvendige spareforslag, efterhånden som vi kan få de anførte skattenedsættelser gennemført. Men vi vil ikke gå med til at nedskære den offentlige sektor meget mere end til halv størrelse af den nuværende.

En gennemførelse af de EF-direktiver, vi behandler her i dag, vil indebære forbrugsafgiftsreduktioner, der, hvis de lægges oven i de af Fremskridtspartiet planlagte skattereduktioner, vil føre til en offentlig sektor, som ikke kan løse de opgaver, der efter Fremskridtspartiets opfattelse bør løses i offentligt regi. Fremskridtspartiet foretrækker sit eget skattereduktionsprogram frem for EF's. Vi mener, at vores politik løser Danmarks problemer, men det mener vi ikke sker ved godtagelse af de direktivforslag, vi i dag har til behandling. Fremskridtspartiet vil derfor i det videre arbejde med disse sager i overvejende grad være at finde på den side, hvor man søger at hindre direktivforslagenes gennemførelse. Disse betragtninger gælder i ganske særlig grad forslagene, der indeholdes i EF-redegørelserne nr. 7, 8 og 9. Omvendt er det af de syv forslag, vi har størst sympati for, nr. 10 om nedsættelse af afgiften på bl.a. fyringsolie og benzin. Vi kan da også tilslutte os det meste af forslag nr. 4, selv om vi stort set nok vil foretrække, at det er på rent dansk plan, man skal hindre forhøjelser af moms og diverse punktafgifter, og ikke som følge af, at Folketinget bliver EF-umyndiggjort.

EF-redegørelse nr. 5 omhandler differentieret moms, som altid i løbet af sommermånederne kommer op som et eller andet forslag fra et eller andet parti. Det lyder så pænt, når man ikke tænker sig særlig meget om, men i realitetens verden mener vi ikke at det har hjemme.

Tilbage er EF-redegørelse nr. 6 om, at der inden for EF skal ske en kraftig omlægning af det hidtidige eksportmomssystem. Umiddelbart finder Fremskridtspartiet tankerne sunde og rigtige, men regeringen har nu i snart fire måneder, lige fra den dag folketingsvalget blev udskrevet, rumlet med, at den netop på det område har nøglen til en løsning, som vil gavne dansk betalingsbalance uhyre meget. Vi vil derfor en tid endnu undlade at begive os ud i en debat om EF-redegørelse nr. 6. Holdningen hertil må som holdningen til alle politiske spørgsmål afpasses, så man står for et sammenhængende helhedssynspunkt. Umiddelbart ser det ud til, at det foreslåede EF-direktiv ikke vil

[Pia Kjærsgaard]

være i bedste harmoni med eksportpakke 2. Det er trist, at vi skal blive ved med at vente på, at regeringen måned efter måned skal spekulere på, hvad den i grunden selv mener om det, der var halvdelen af regeringens store eksportpakkevalgoplæg. Men endnu mere trist er det, at dansk eksport skal lide under, at regeringen nu i seks måneder ikke har kunnet tage sig sammen til at bruge det flertal, der foreligger for eksportpakke 1 – eller i folketingssprog: lovforslag nr. L 6–8. Kan vi forvente, at regeringens handlingslammelse ophører, så disse forslag kan vedtages i indøværende kalenderår? Det kunne være, vi kunne få en besvarelse fra skatteministeren på det spørgsmål.

Glønborg (KRF):

Mens vi fra Kristeligt Folkepartis side kunne se noget godt i de tre første direktivforslag, har vi svært ved at finde noget pænt at sige om de syv direktivforslag om indirekte skatter, som nu ligger på bordet. Vi kan sige det meget kort: Provenutabet er helt uantageligt. Det ville slå bunden ud af dansk økonomi. Hvad værre er: Det ville begrænse vore muligheder for at føre en fornuftig energi- og trafikpolitik. Og hvad der er allerværst: Det ville være til ubodelig skade for vort folks sundhed. Vore nuværende afgifter på alkohol og tobak kan sandsynligvis ikke engang dække samfundets tab ved skaderne, som forvoldes af disse stoffer. Det ville være vanvittigt at nedskære afgifterne drastisk og derved medvirke til et forøget forbrug med deraf følgende større helseskader, som vi samtidig ville få færre penge til at helbrede. Hertil ville komme de mange skader af mere social og psykisk art, som slet ikke kan udbedres, når de først er sket. Det kunne jeg holde et langt foredrag om.

Men lad mig nøjes med at erklære, at Kristeligt Folkeparti om nødvendigt vil slås med næb og kløer for at bevare punktafgifterne som et vigtigt redskab til begrænsning af tobaks- og alkoholforbruget.

Preben Møller Hansen (FK):

Den 2. oktober 1972 var en sorgens dag for mig som dansker. Den dag lykkedes det desværre de gamle politiske partiers repræsentanter at bilde befolkningen ind, at blot man stemte ja til dansk medlemskab af Fællesmarkedet, var den hellige grav vel forvaret. I februar 1986

fik vi en ny sorgens dag lagt til den anden. Da lykkedes det at få et flertal af den danske befolkning til at stemme ja til den såkaldte EF-akt.

Nu står vi i den næste afgørende fase af opgivelsen af dansk selvstændighed, og det vil sige, at det også er en sorgens dag i dag, hvor vi i dette Folketing nu lægger an til at diskutere, hvordan harmoniseringsprocessen skal gennemføres inden udgangen af 1992. Det er uhyggeligt at tænke sig, at man i dette Folketing, ikke med bind for øjnene, men med åbent sind, afgiver det danske folks ret til at træffe beslutninger om egne vilkår. Jeg tror, at hvis en mand, der er død for lang tid siden, vågnede op, ville han være stolt over, at Neuropa havde eksistens, det, som han kastede verden ud i krig på, hvor 50 millioner unge mennesker måtte lade livet på slagmarkerne. Det er sådan set det, der er realiteten, at vi nu viderefører den idé, der var grundlaget for den anden verdenskrigs begyndelse.

Nu er vi altså i gang, og der ligger naturligvis i de forslag, vi behandler her, forslagene fra EF 4 til EF 10, nogle gode ting. Men der ligger ikke en eneste af de ideer, som vi ikke som selvstændig nation kunne stille som forslag i det danske Folketing. Hvis man ønskede disse ændringer, hvis man mener, at de er positive, kunne vi fremsætte dem i dette Folketing som danske forslag, alene baseret på det danske folk.

Disse forslag vil formentlig betyde et tilsyneladende provenutab på 40 mia. kr., og det er jo en fantastisk masse penge; ingen skal være i tvivl om det. Jeg har forstået det sådan, at man i partiet Venstre i realiteten som andre er positiv over for disse forslags realisering. Det er ejendommeligt for mig, der netop i den uge, vi lige har passeret, har oplevet, at to ministre fra partiet Venstre har givet udtryk for, at Fælles Kurs nærmest var rablende sindssygt, fordi vi stillede et forslag om, at de unge, der var under uddannelse, skulle have en uddannelsesløn. Det var der slet ikke råd til, det var fuldkommen sindssygt at stille sådanne forslag.

Vi stillede også et forslag om, at man hævede den skattefrie bundgrænse til 60.000 kr. med det resultat, at vi øgede købekraften for langt den største del af den danske befolkning, som i dag er økonomisk dårligst stillet. Det var idioti, det var uladssiggørligt. Nu hører man de samme talsmænd give udtryk for, at man er positivt

[Preben Møller Hansen]

indstillet over for forslag, der giver den danske stat et provenutab på ca. 40 mia. kr. Det vil sige, at det, Fælles Kurs kom med, ikke var så urealistisk. Det, der manglede, var den politiske vilje. Det er det, det drejer sig om i enhver situation. Man mangler helt og aldeles politisk vilje til at gennemføre forandringer til gavn for den del af befolkningen, som i dag har det hårdest.

Jeg er meget forundret over SF, der ikke kunne forstå, at man kunne ændre tingene, og ligeledes over repræsentanten for De Kristelige. Det er nu engang sådan, at hvis man har overblik over et samfund, og hvordan det skal ledes, har man også muligheden og forståelsen for, hvordan man ændrer den økonomiske politik. Jeg har forstået på hr. Jens Thoft, at SF ikke har evnen til at forstå og lede et samfund ud fra andre præmisser end dem, der er gældende for nærværende. Jeg vil da ikke lægge skjul på, at vi mener, at det danske samfund udmærket kan slippe en del af de afgifter, vi i dag betaler. Lad os bare tage afgifterne på fyringsolie. Dér betaler man 2.571 kr. i afgifter til staten for 1.000 l olie. Det vil sige, at hver gang vi åbner for varmen, betaler vi $\frac{2}{3}$ i skat til staten. Vi mener, det er vanvittigt, at der er danske borgere, der ikke har råd til at åbne for varmen. Vi mener, at enhver i en kold vintertid skal have denne legitime ret til at have naturlig varme i sin bolig. Derfor vil vi gerne nedsætte denne afgift. Vi forstår ikke, at Socialdemokratiet og SF ikke kan se det samme, idet der, dengang arbejderne nedlagde arbejdet over hele landet, også i den offentlige sektor, i protest mod påskepakkens konsekvenser, ingen grænser var for, hvor ringe sympati Socialdemokratiet og SF havde for dette indgreb i arbejdernes og lønmodtagernes økonomi. Men nu, nej; nu kan man ikke røre det, nu tror man, at arbejderne har glemt det, der skete i hine dage, men det har vi naturligvis ikke.

Når man nu skærer provenuet ned med 40 mia. kr., kunne man passende inddrive nogle skatter et andet sted, hvis man med djævelens vold og magt vil have det samme provenu. Vi kunne passende udskrive en ekstraskat på formuerne, som ejes af pensionskasser, pengeinstitutter osv. – bare på 10 pct. – det ville give en vældig indkomst til staten. Vi kunne pålægge spekulationen i obligationer en beskatning, som også ville give penge i kassen. Jeg er ikke i tvivl om, at hvis SF går tilbage til sin barndom,

vil det opleve, at det netop på daværende tidspunkt havde intentionerne og også perspektivet og forklaringen på, hvordan man ændrede afgiftspolitikken og skattepolitikken på en sådan måde, at det var monopolerne, pengeindustrien og de store indkomster, der kom til at betale, mens man lempede skattetrykket for ganske almindelige borgere. Det er muligt. Men det er ikke det, der er planen bag disse direktivforslag. Dér er det harmoniseringen inden for EF, der skal være en realitet inden udgangen af 1992.

Hvilke konsekvenser får det så, når man mister 40 mia. kr.? Ja, det kan man se ved de ideer og intentioner, der ligger bag det forslag til finanslov, der skal behandles inden udgangen af denne måned. Her vil man kunne se, at bloktilskuddene til amter og kommuner er sat meget lavt for årene 1989 og 1990. Det, man oplever her, er naturligvis, at man allerede nu er ved at forberede de angreb, der skal ske på kommuner og amter i tiden fremover. Hvad er det så, det indebærer? Det indebærer, at man må lukke en lang række af de uddannelsessteder, vi har, gymnasier og andet, for nu er det privatiseringen, der sætter ind, nu skal folk til at betale for at få sig en uddannelse på et lidt højere niveau. Det samme gør sig gældende med hospitalerne. Hospitalerne skal udsættes for en endnu skarpere sparekniv, når først dette går igennem, med det resultat, at privathospitalerne vil vokse op som paddehatte, og så vil det være et spørgsmål om, hvor mange penge man har i kassen, hvis man skal helbredes for en sygdom. Det er sådan set noget af det, vi vil komme til at opleve, hvis det bliver gennemført i EF-regi.

Men som jeg sagde tidligere, er det ikke noget, der behøver at ske i EF-regi. Fælles Kurs har bl.a. med min underskrift fremsat et forslag til folketingsbeslutning, som går ud på, at vi sænker momsen på fødevarer til et sted mellem 4 og 9 pct. Så vil jeg gerne se Venstres politiske ordfører hoppe op og klappe i sine små, buttede hænder og sige: »Den stemmer vi for.« Det svarer netop til det, som Venstre er positivt indstillet over for lige netop i denne situation.

Vi vil også fremsætte et selvstændigt forslag om, at man sænker afgiften på olieprodukter, således at folk har råd til at varme deres bolig op. Så vil vi gerne se Venstre og regeringen springe op som trolde af æske og sige: »Hip hip hurra, vi støtter Fælles Kurs i dets målsæt-

[Preben Møller Hansen]

ning.« Det er sådan set det, vi vil gøre i tiden fremover. Vi vil plukke hvert eneste forslag ud, som vi kan bruge i Danmark, og fremsætte det som et selvstændigt forslag, og så vil vi afsløre over for hele befolkningen, at man ikke mener en døjt med noget af det, man siger. Man er skuespiller for folket og snakker kun. Det, man er interesseret i, er, at græsset skal have lov til at gro. Man skal have gennemført EF's politiske målsætning inden 1992, og EF's politiske målsætning er oprettelsen af det indre marked, som vil få katastrofale følger for det danske folk. Vi vil opleve, hvordan virksomhedsejer efter virksomhedsejer vil nedlægge produktionen i Danmark og starte den igen i de sydlige lande i Europa, og for så vidt Tyrkiet kommer med, vil man flytte teltpælene og tage over til Tyrkiet. Det betyder, at produktionen i Danmark vil forsvinde, at arbejdsløsheden vil tiltage, og at vi vil blive et land med den rolle, man har tiltænkt os: at være tjenende ånd for stormagterne syd for grænsen.

Vi har for vort vedkommende ingen planer om på noget tidspunkt overhovedet at stemme for noget som helst, der har med EF at gøre. Vi vil i stedet fremsætte et forslag til folketingsbeslutning om, at der afholdes en folkeafstemning om dansk medlemskab af EF, og vi er ikke i tvivl om, at et flertal imod EF vokser op ganske langsomt, men sikkert, i den danske befolkning.

Det kan godt være, at hr. Jens Thoft ikke følger, hvad der sker i befolkningen, og at han er blevet en varm tilhænger af Danmarks medlemskab af EF.

SF er jo også blevet en varm tilhænger af Danmarks medlemskab af NATO, og det betyder kun, at SF'erne har slået en kolbøtte, så de ikke er værdige som tillidsmænd for det danske folk. Men det, der står tilbage, er, at vi uanfægtet fremsætter vore forslag, og så kan man tage stilling til dem. Kan man ikke gå ind for dem, er der ikke noget at gøre ved det; det giver os kun ammunition til at forklare befolkningen, hvordan man snyder og bedrager de vælgere, hvis tillid man har fået. Det vil vi andre i hvert fald ikke gøre.

(Kort bemærkning).

Bollmann (CD):

Når man hører, hvad hr. Preben Møller Hansen siger, lyder det, som om han nærmest er

enig i hvert fald i indholdet af en del af forslagene.

Men det var nu ikke det, jeg ville kommentere, det var hr. Preben Møller Hansens bemærkninger om det generelle forhold til EF, og dér tror jeg ikke, at hr. Preben Møller Hansen er i tvivl om, at vi i CD har den stik modsatte holdning. Det har vi bl.a., fordi de begivenheder, der fandt sted i 1930'erne, og som han også var inde på, efter vores bedste opfattelse umuligt vil kunne gentage sig i det fællesskab, vi har i dag. Det er en af årsagerne til, at så mange trods alt bakker EF op, som tilfældet er.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Med den flid, som hr. Preben Sømmand udviser her ...

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Preben Møller Hansen.

Jens Thoft (SF):

Sagde jeg ikke også det? ... må det vel have været muligt at have fået læst disse forslag igennem, og det synes jeg ikke fremgik af hr. Preben Møller Hansens ordførertale.

Jeg synes, det er vigtigt at få at vide, hvad det er for nogle af disse forslag. Fælles Kurs går ind for. Det må vi have et klart svar på. Og så vil jeg gerne gøre Fælles Kurs' ordfører opmærksom på, at SF klart afviste forslagene om afgiftsharmonisering. Det var tilsyneladende ikke trængt ind, og jeg vil derfor gentage det: Vores begrundelse var først og fremmest, at vi ikke er villige til at afskaffe det økonomiske styringsinstrument, som afgifter er, og dernæst, at vi ikke er tilhængere af en række af de afledede virkninger, som afgiftsharmoniseringen medfører. Det drejer sig f.eks. om de energipolitiske, miljøpolitiske og ressourcepolitiske hensyn, som vi mener vores politik skal tage. Jeg synes, at nu skulle det være trængt ind, så også Fælles Kurs' ordfører har forstået det.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

SF's ordfører skal ikke være i tvivl om, at vi har forstået helt og fuldt, hvad det er for en kolbøtte, SF har slået. Det behøver man ikke at komme herop og gentage, det har vi forstået,

[Preben Møller Hansen]

men jeg har også forstået, at hr. Jens Thoft har et hukommelses- eller forståelsesproblem, der svarer til en børnehaveklasses, idet han spørger, hvad det er for nogle ting, vi går ind for.

Jeg sagde helt enkelt og klart: Vi har den opfattelse, at vi gerne vil have fjernet afgiften på olie, der er på 2.571 kr. pr. 1.000 l, således at almindelige mennesker har råd til at fyre deres bolig op. Vi har bl.a. 1.426.000 danske borgere, der lever på overførselsløn, og de har ikke råd til at betale 2.571 kr. i afgifter på noget så simpelt som brændselolie. Det blev vedtaget af den borgerlige regering med påskepakken, og da strejkede 200.000 mennesker i dette land i protest mod dette indgreb i deres økonomi. Det sagde jeg ganske enkelt, men det har hr. Jens Thoft altså ikke fattet en pind af.

Så gav jeg udtryk for, at vi ville fremsætte forslag i Folketinget om, at man sænker momsen på fødevarer til et sted mellem 9 og 4 pct. Det har hr. Jens Thoft altså heller ikke fattet en pind af. Det er kun beklageligt, at man ikke følger diskussionen, men føler sig ramt, første gang man får et skud for panden, og så glemmer at høre efter, hvad der bliver sagt. Men du skal lære det, hr. Jens Thoft, hen ad vejen. Du skal bare komme op på Tidens Højskole, så går det af sig selv.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der må ikke tales direkte til medlemmerne. (Preben Møller Hansen: Nå nej, det er jo rigtigt.)

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg har ikke forstået det helt endnu. Betyder det svar, som hr. Preben Møller Hansen gav os for et øjeblik siden, at Fælles Kurs støtter EF-redegørelse nr. 10, som handler om en tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier og mineralolieprodukter? Det synes jeg da det var rimeligt om vi fik en klar melding på. Var det det, Fælles Kurs' ordførertale indebar?

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Hr. Jens Thoft kan føle sig lykkelig over, at der ikke er flere, der overværer denne diskussion, for så ville man afløre over for flere mennesker, hvor elendig man er til at fatte, hvad der

bliver sagt fra denne talerstol, og det er jo ikke smart, hvis man skal lefle for vælgerens gunst.

Så vil jeg sige, at jeg udtrykkeligt sagde fra denne talerstol, at for Fælles Kurs er stillingen klar: Vi vil ikke stemme for ét eneste forslag, der kommer fra Kommissionen i EF. Vi vil derimod fremsætte et forslag i Folketinget, der går ud på, at vi skal have en folkeafstemning om, hvorvidt Danmark fortsat skal være medlem af EF eller vi skal ud. Så burde det være klart som krystal – men måske ikke for hr. Jens Thoft.

Jeg sagde samtidig, at vi vil stille selvstændige forslag til folketingsbeslutning i dette Folketing på de områder, hvor vi mener, at det er en fordel for den danske befolkning at få disse forslag igennem, og jeg nævnte afgifterne på olie og på fødevarer. Vi mener, det er vanvittigt, at man beskatter fødevarer. Det er noget, vi skal have alle sammen hver eneste dag, og det må der ikke lægges skat på. Men det går SF ind for, det ved jeg godt.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

De syv redegørelser, vi her har til debat, er jo ret detaljerede og for så vidt også tekniske i deres indhold, og på den måde står disse redegørelser lidt i kontrast til den fortrinsvis overordnede og helt principielle debat, som vi har haft her i Folketinget. Jeg synes imidlertid, det er godt, at Folketinget får denne lejlighed til på et mere principielt plan at drøfte anliggender som ellers fortrinsvis ville være blevet drøftet i Folketingets Markedsudvalg. Jeg synes egentlig som skatteminister, at det er en fortrinlig ting, at vi får lejlighed til en mere principiel tilkendegivelse her i Folketinget med hensyn til disse i øvrigt lidt teknisk indviklede EF-sager. Specielt har det jo været en oplevelse fra visse sider at se udfoldet en helt særlig disciplin, idet man på den mest indædte måde har taget afstand fra EF og alt EF's væsen og samtidig dårlig har kunnet skjule sin interesse for en række af de forslag, der ligger i de direktivforslag, der er fremsat fra Kommissionens side. På den måde har det også været en interessant eftermiddag.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at drøftelserne i EF af hvidbogforslagene om harmonisering af de indirekte skatter i øjeblikket befinder sig på et meget foreløbigt stadium. På det sidste finans- og økonomiministerråd, som fandt sted i midten af november, præsenterede EF-Kommissionen Rådet for direktivfor-

[Skatteministeren]

slagene. Ved den lejlighed tog Rådet overhovedet ikke stilling til forslagene, men besluttede, at der skulle foretages en nærmere undersøgelse af deres økonomiske virkninger, og først herefter ville Rådet kunne påbegynde en første politisk drøftelse af dem.

Arbejdet vedrørende kulegravningen af de økonomiske virkninger af forslagene er blevet henlagt til den såkaldte økonomisk-politiske komité, som er en embedsmandskomité under Økofinrådet. På det finans- og økonomiministermøde, som fandt sted i går, blev der orienteret om, at den økonomisk-politiske komité er startet på arbejdet, og at komiteen forventes at have en rapport klar om et par måneder. Først derefter vil rådet gå i gang – muligvis – med en realitetsbehandling af procedurespørgsmålet vedrørende disse forslag.

I øvrigt viste det første møde i den økonomisk-politiske komité, at det ikke kun er et højafgiftsland som Danmark, der har problemer med forslagene, men at det også er lande, der har et lavt afgiftsniveau, f.eks. Italien og Luxembourg. Disse lande fremhævede de kolossale problemer, som en afgiftsharmonisering vil medføre, og fra flere sider blev det også fremhævet, at medlemslandene fortsat bør have mulighed for at føre f.eks. en selvstændig sundhedspolitik og en selvstændig energipolitik, hvilket jo ikke vil være muligt eller i hvert fald vil blive stærkt indskrænket, såfremt der sker en harmonisering af punktafgifterne på disse områder.

Fra dansk side har vi under de hidtidige drøftelser af hvidbogsforslagene fremhævet, at formålet med forslagene først og fremmest måtte være en lettelse af den erhvervsmæssige samhandel inden for EF. Det er i øvrigt et synspunkt, som også støttes af andre medlemsstater og vel egentlig også accepteres af Kommissionen. Og ud fra netop dette synspunkt har vi argumenteret for, at en afvikling af de tekniske handelshindringer og af de mange gange besværlige grænseprocedurer i virkeligheden er langt, langt vigtigere end en harmonisering af afgifterne, for hvis vi går ind til benet og begynder at drøfte, hvad det er, der reelt skaber vanskelighederne for den frie samhandel i EF, så er det i virkeligheden snarere tekniske handelshindringer og besværlige grænseprocedurer, end det er forskelle i afgiftsniveauet landene imellem. Eksempelvis har danske vognmænd

jo ofte beklaget sig over den tid, de måtte vente ved de udenlandske grænser for at få kontrolleret toldpapirerne, en ventetid, som er dyr for vores eksport. Denne ventetid kunne afskaffes ved, at man forenkler procedurerne, f.eks. ved at flytte dem ind i landet.

Hr. Ivar Nørgaard og også hr. Bollmann var inde på EF-redegørelse nr. 6, den, der handler om den såkaldte clearingordning, og hr. Ivar Nørgaard påpegede ganske korrekt, at hvis man forestillede sig, at vi var i stand til at etablere en velfungerende clearingordning, var der i virkeligheden ikke længere behov for den harmonisering af momssatserne, som Kommissionen har lagt op til. Det er en fuldstændig korrekt konstatering fra hr. Ivar Nørgaards side, som jeg er helt enig i.

Nu er etableringen af en sådan clearingordning overordentlig vanskelig – jeg tror også, hr. Bollmann var inde på det – og man kunne risikere, at der i kølvandet heraf opstod endnu mere bureaukrati og endnu flere besværligheder.

Men netop fordi etableringen af en sådan clearingordning er noget helt centralt, hvis man overhovedet vil diskutere en forenkling af grænseproceduren, ville det være relevant, inden man overhovedet snakkede afgiftsharmonisering, at snakke om denne clearingordning. Dette synspunkt har vi da også ført frem fra dansk side.

Ifølge Kommissionens opfattelse skal hvidbogsforslagene imidlertid også bidrage til, at EF af borgerne opfattes som en enhed. Det vil sige, at heller ikke private indkøb i andre medlemsstater skal give anledning til grænsekontrol, og det fører os direkte over i diskussionen om den såkaldte grænsehandel, der som bekendt har været et stort problem for Danmark, lige siden vi kom ind i EF. Vi fik dengang en tidsbegrænset særordning, som er kendetegnet ved, at den kun kan forlænges, hvis Kommissionen stiller forslag om det og alle de andre medlemsstater går ind for det. Og der forestår nye forlængelsesforhandlinger i midten af 1988.

Det ville nok være at stikke hovedet i busken ikke at erkende, at vi rent faktisk har nogle grænsehandelsproblemer, og at disse bunder i, at der er en betydelig forskel mellem specielt det vesttyske og det danske afgiftsniveau. Derfor synes jeg heller ikke, man kan se væk fra, at der er en national dansk interesse i – helt uaf-

[Skatteministeren]

hængigt af, hvad der i øvrigt foregår af overvejelser i EF – at overveje, om vi nu også i Danmark har opbygget den mest hensigtsmæssige afgiftsstruktur, for det kunne da godt være, at man ved at skrue afgiftsstrukturen anderledes sammen kunne reducere en række grænsehandelsproblemer, og den mulighed synes jeg da ikke vi skal afskære os fra at tage i anvendelse.

Hr. Bernhard Baunsgaard stillede det spørgsmål, om ikke der i sin tid blev nedsat et udvalg, der skulle se på grænsehandelsproblemerne. Jo, det er korrekt, at der i sin tid blev nedsat et udvalg, som fik den flotte titel »Udvalget om en Markedsorienteret Afgiftspolitik«, men det har nu kun taget en forholdsvis begrænset problemkreds op i sit arbejde.

Jeg vil dog godt – også som svar til hr. Bernhard Baunsgaard – tilkendegive vilje til at overveje, om ikke vi burde tage spørgsmålet om afgiftsstrukturen i Danmark op til en samlet overvejelse, for som jeg før sagde, har vi en national dansk interesse i at overveje dette i relation til grænsehandelsproblemer, helt uanset hvad der i øvrigt foregår i EF på dette område.

Problemerne for mange af medlemslandene i EF med Kommissionens forslag opstår som følge af de meget store forskelle, der i virkeligheden er i landenes beskatningssystemer i bredere forstand. Der er store forskelle i niveauet for de direkte skatter, de indirekte skatter og de beløb, der opkræves i forskellige arbejdsmarkedsordninger, altså arbejdsgiverafgifterne, og dette har i virkeligheden ingen sammenhæng med den tyngde, som den samlede beskatning har i forhold til bruttonationalproduktet. Det har altså ikke i sig selv sammenhæng med skattetrykkets størrelse, for man kan også se, at i lande, hvis niveau for skattetrykket er nogenlunde ens, er der store forskelle på sammensætningen af de beskatningsformer, som jeg før nævnte. Disse forskelle med hensyn til, hvordan man placerer beskatningen, om det sker som direkte skat, som indirekte skat eller som arbejdsgiverafgifter, er jo udtryk for nogle grundlæggende synspunkter i de enkelte lande med hensyn til, hvordan samfundets fælles udgifter skal finansieres. I nogle lande, f.eks. i Vesttyskland, sker en stor del af finansieringen via arbejdsmarkedsbidrag. I andre lande, f.eks. Danmark, sker finansieringen næsten udelukkende via generelle skatter og afgifter.

Kommissionens forslag berører derfor i virkeligheden ikke kun afgifterne, men i realiteten den samlede beskatningsstruktur, som er opbygget i de enkelte lande ud fra hvert lands forudsætninger og hvert lands tradition, og her er det jo vigtigt at være opmærksom på, at en fuld gennemførelse af Kommissionens forslag ville nødvendiggøre ganske drastiske omlægninger af den danske beskatningsstruktur.

Som det allerede er nævnt af nogle af ordførerne, ville en nedsættelse af afgifterne til det niveau, som Kommissionen forestiller sig, umiddelbart indebære et provenutab på omkring 40 mia. kr.

Hr. Skrumsager Skau var inde på, at netto-virkningen nok ville være mindre, fordi der ville være nogle afledede aktivitetsevirkninger. Forestillingen må være noget i retning af, at når man sænkede afgifterne med et så betydeligt beløb, ville der komme noget mere aktivitet i samfundet, som så ville give nogle ekstra indtægter til de offentlige kasser, hvorved nettotabet skulle blive mindre end de 40 mia. kr. Det er imidlertid en betragtningsmåde, som kan indebære visse risici, for den ville jo føre til, at der eksempelvis ville ske en voldsom udvidelse af det private forbrug, med en kraftig belastning af betalingsbalancen til følge, og derfor er det en helt urealistisk tankegang, at vi skulle kunne acceptere et provenutab på 40 mia. kr. på de offentlige finanser.

En sænkning af afgifterne af den størrelsesorden ville føre til, at der skulle opkræves andre skatter til afløsning af de afgifter, som blev sænket, og det er fuldstændig urealistisk at forestille sig, at et provenutab af denne størrelsesorden ville kunne opvejes af øgede indkomstskatter eller øgede arbejdsgiverafgifter.

Vi har – nærmest for øvelsens skyld – udført et lille regnestykke, som viser, hvad det ville betyde, hvis man forestillede sig disse 40 mia. kr. flyttet over på indkomstbeskatningen. Det ville betyde, at selv den laveste skattesats herhjemme ville stige fra de nuværende 51–52 pct. til 63 pct., og at selv ganske almindelige indkomster ville opleve en stigning i marginals-katten til omkring 70 pct., mens den højeste marginals-kat ville blive på omkring 80 pct. Jeg tror, at enhver kan sige sig selv, at en sådan omlægning af beskatningsstrukturen fra afgifter til direkte indkomstbeskatning ville være aldeles udelæggende for den danske samfundsøkonomi, og at den derfor også er aldeles urealistisk.

[Skatteministeren]

Vi vil derfor fra dansk side sætte spørgsmålstegn ved, om de lettelse, som Kommissionen hævder vil opstå ved fjernelse af de afgiftsmæssige grænser, står i et rimeligt forhold til de ulemper, som landene vil blive påført i retning af store ændringer i deres beskatningsstruktur, ændringer, som også i Danmark vil føre til uoverskuelige fordelingsmæssige konsekvenser og uoverskuelige samfundsøkonomiske konsekvenser, og som vil berøve os muligheden for at føre den energi- og sundhedspolitik, som vi nu har interesse i.

Som jeg sagde indledningsvis, skal de økonomiske virkninger af Kommissionens forslag nu nærmere undersøges i den økonomisk-politiske komité under Økofinrådet, og jeg går bestemt ud fra, at komiteens undersøgelser kan danne udgangspunkt for, at den kommende tids drøftelser i EF af Kommissionens forslag kan ske på et noget mere realistisk grundlag end hidtil sket, så der ikke ensidigt fokuseres på afgifterne som det eneste middel til at tilvejebringe et indre marked inden udgangen af 1992.

Derfor vil jeg også gerne som svar på nogle af de spørgsmål, der er stillet, for det første bekræfte, at en ændring på disse områder kræver enstemmighed i EF, og at regeringen betragter tilrettelæggelsen af skatte- og afgiftspolitikken som et nationalt anliggende. Jeg vil også gerne bekræfte, at regeringen vil modsætte sig en harmonisering af afgifter på det grundlag, som er lagt frem af Kommissionen.

Ivar Nørgaard (S):

Efter at vi nu har hørt de borgerlige partiers ordførere og ministeren udtale sig, forekommer det mig, at der er en væsentlig forskel på, hvad den konservative ordfører, CD's ordfører og den kristelige ordfører på den ene side og Venstres ordfører på den anden side har sagt. Så vidt jeg har forstået, er der faktisk enighed mellem de tre første borgerlige partier og Socialdemokratiet og SF om at afvise Kommissionens forslag, og jeg forstod, at ministeren nærmest var på linje med de tre borgerlige ordførere, idet han dog i stedet for at sige »helt afvise« sagde »sætte spørgsmålstegn ved« – det er naturligvis straks lidt svagere.

Det, jeg imidlertid gerne vil advare imod, er den tankegang, som man kunne finde i hr. Skrumsager Skaus fremstilling, nemlig at vi

skal tilslutte os den målsætning, der opstilles af Kommissionen, men bare have lov til gradvis at nå frem til målet. Det er netop det, Kommissionen selv fremhæver i sin redegørelse. Den erkender, at der er visse lande, der har store budgetmæssige problemer – den nævner bl.a. Danmark – og den er derfor villig til, siger den, i samarbejde med disse landes regeringer at nå frem til nogle overgangsordninger, som man så løbende vil følge, for at man kan være sikker på at nå målet.

Jeg vil meget stærkt advare herimod, og jeg vil meget stærkt opfordre regeringen til at gøre Kommissionen klart, at det er der absolut modstand imod i dette Folketing, for så ville vi komme i netop den situation, som vi er i vedrørende grænsehåndelsordningen, at vi evindelig skulle stå til regnskab for, hvad vi nu havde fundet på at gøre for at komme af med nogle undtagelsesbestemmelser.

Vi vil ikke under nogen omstændigheder ind i arrangementer, der forudsætter en undtagelsesregel for Danmark, der bygger på midlertidighed. Hvis der skal være undtagelsesordninger, skal det være klart udtrykt, at Danmark ikke er omfattet af disse ordninger, og det vil også være meget naturligt, for man kan måske godt forstå, at lande, der har meget lange fælles grænser som Vesttyskland med Belgien, Holland og Frankrig, ikke kan holde ud at skulle have så meget kontrol på disse kæmpeområder. Når de oven i købet på tusinder af kilometer har fælles arbejdspladser, kan det være meget rimeligt, at de ønsker en tilnærmelse og ønsker grænsekontrollen helt ophævet.

Men vi, der har denne lille bitte grænse over for kun ét medlemsland i EF, og som i øvrigt ligger fjernt fra de andre, har slet ikke de samme problemer, og vi burde kunne få accepteret, at vi ikke skal undergives nogen af deres harmoniseringsbestrebelse på afgiftsområdet, også fordi vi som det eneste land, som ministeren også rigtigt siger, har en helt anden afgiftsstruktur, en helt anden skattestruktur, en helt anden måde at finansiere offentlige udgifter på, som i meget højere grad ligner Sveriges og Norges end Vesttysklands, Belgiens, Hollands, Frankrigs og de andre landes.

Derfor vil jeg endnu en gang anmode ministeren om at bekræfte, at han ikke vil lade Kommissionen tro eller formode, at Danmark vil føle sig tilfredsstillet ved overgangsordnin-

[Ivar Nørgaard]

ger, som er undtagelser fra de ordninger, der kan blive vedtaget.

Jens Thoft (SF):

Jeg mærkede mig, at der var en række af mine spørgsmål, som ministeren ikke svarede på. Jeg synes, det var beklageligt – hvis jeg da ikke har misforstået noget – og derfor vil jeg prøve at fritte ministeren ud endnu en gang.

Når ministeren siger, at afgiftsharmoniseringen ikke er så vigtig, vil jeg gerne have oplyst: Er det, fordi afgiftsharmoniseringen ikke er så vigtig, at vi skal vende os imod den? Eller er regeringen *imod* denne afgiftsharmonisering? Det må vi have et klart svar på.

Jeg synes, det er meget vigtigt for det, der kommer til at foregå nu, at regeringen ikke udsender signaler, som kan misfortolkes i EF, så man dér får nogle forventninger om, at Danmark er villigt til at indgå i disse harmoniseringsbestrebelse. Det er da rigtigt, at sagen, som ministeren sagde, i øjeblikket befinder sig på et meget foreløbigt stadium, men dér bør den forblive, for vi har i dag klart fået tilkendegivet af et flertal i Folketinget, at Danmark ikke ønsker denne harmonisering. Hvorfor der så skal nærmere undersøgelser til, har jeg svært ved at forstå. Ministeren skal ikke spille sine embedsmænds tid – eller lønne embedsmænd, som ikke laver noget fornuftigt – med yderligere at undersøge disse afgiftsharmoniseringer. Vi vil ikke disse afgiftsharmoniseringer. Sæt embedsmændene til at lave noget fornuftigt i stedet for at lave yderligere undersøgelser på dette område! Vi har i dag fået klart dokumenteret, at der i Folketinget er et flertal, som afviser det fuldstændigt og totalt.

Ministeren bør gå til Rådet, så det ikke går i gang med nogen realitetsbehandling af disse forslag. Rådet behøver heller ikke at bekymre sig om proceduren for det videre harmoniseringsarbejde, ministeren talte om, for vi vil ikke den harmonisering, og det bør ministeren give så klart udtryk for, at man i EF ikke kan være i tvivl om, hvor man har Danmark i denne sag.

Ministeren sagde, at det var rimeligt og vigtigt, at vi hele tiden overvejede, hvordan afgifterne skulle skrues sammen, og at det da var en national dansk interesse hele tiden at se, om nu afgifterne kunne skrues anderledes sammen, så det ikke giver problemer, f.eks. i relation til grænsehandel.

Jeg vil gerne understrege, at det er vi enige med ministeren i. Vi er enige med ministeren i, at det meget vel kan tænkes, at et S-SF-flertal vil skrue afgifterne helt anderledes sammen, end denne regering har gjort. Men jeg vil gerne understrege, at det, der er det afgørende, er, at vi ikke vil give dette instrument fra os, der giver os mulighed for at skrue tingene anderledes sammen end i dag. Derfor er det vigtigt, at ministeren giver det signal til de øvrige EF-partnere, at vi ikke vil være med.

Til sidst vil jeg gerne understrege, at denne debat er forløbet meget underligt, ikke bare i dag, men også hvis man ser det over forløbet. Jeg husker, da jeg første gang over for skatteminister Isi Foighel rejste spørgsmålet: Hvad koster den her afgiftsharmonisering? Åh, et par milliarder, var det svar, jeg fik. Nu har vi i dag fået ministerens bekræftelse på de 40 mia. kr., og det ender vel med, at vi får bekræftelsen på det, der er min formodning, nemlig at det er 50 mia. kr., når man regner det hele med.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Både hr. Ivar Nørgaard og hr. Jens Thoft efterlyste en klar tilkendegivelse. Jeg er ked af, at den meget klare tilkendegivelse, jeg allerede har givet, tilsyneladende ikke stod krystalklart nok.

Jeg synes, jeg gjorde en hel del ud af at beskrive, hvor urealistisk Kommissionens forslag er for Danmarks vedkommende, og jeg slog det fast med syvtommersøm i afslutningen af min tale. Jeg tror, at hr. Ivar Nørgaard må have overhørt det, fordi han var stoppet op dér, hvor jeg sagde, at jeg ville sætte spørgsmålstegn ved Kommissionens forslag. Jeg forstærkede faktisk min udtalelse lige derefter ved at sige, at efter den danske regerings opfattelse er Kommissionens forslag urealistisk. Den danske regering vil modsætte sig en harmonisering af afgifterne på det grundlag, Kommissionen har lagt frem. Samtidig har jeg bekræftet, at selvfølgelig betragter den danske regering tilrettelæggelsen af skatte- og afgiftspolitikken som et nationalt dansk anliggende.

Da en vedtagelse af disse ting kræver enstemighed i EF, mener jeg ikke, at der kan herske nogen tvivl om, hvad der er den danske regerings holdning.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg synes, det var en god og vigtig bekræftelse, vi fik fra ministeren. Men jeg har stadig ikke forstået, hvorfor i alverden man så i Rådet går i gang med realitetsbehandling af procedurerne for det videre arbejde med harmoniseringen. Hvorfor fortsætter man de nærmere undersøgelser af, hvorledes harmoniseringen skal foregå, hvis ministeren står fast ved det meget klare svar, jeg synes han gav for et øjeblik siden? Det må da være det rene, overflødige bureaukrati at sætte folk i gang med et stykke arbejde, som heller ikke ministeren er interesseret i fører nogen som helst vegne. Var det så ikke en idé at sætte de embedsmænd til at lave noget andet?

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

16) Valg af 5 medlemmer til udvalget vedrørende det internationale ligestillingsarbejde.

(Jf. tidende 1986-87 (1. samling) sp. 13345).

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:
 en gruppe på 79 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne, Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti;
 en gruppe på 56 medlemmer: Socialdemokratiet;
 en gruppe på 27 medlemmer: Socialistisk Folkeparti.

De forskellige grupper har udpeget følgende medlemmer:

Kent Kirk (KF)

Povl Brøndsted (V)

Helle Degn (S)

Ingrid Rasmussen (S)

Bente Søltøft (SF)

De pågældende er herefter valgt.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget *Søren B. Jørgensen (S)* har meddelt mig, at han på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 10. december og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Sundhedsudvalget (4/12 87):

Udtræder: Pia Dahl (FP)

Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 9. december 1987, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.07